

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/281/2018
Identifikačné číslo spisu:	2204899989
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2204899989.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Brňáka a sudcov JUDr. Ľubora Šeba a JUDr. Branislava Kráľa, v spore žalobkýň 1/ U. O., bývajúcej v V., J. I. XX, zastúpenej procesným opatrovníkom O. O., bývajúcim tamtiež, 2/ Q. O., bývajúcej v V., J. I. XXX, zastúpenej procesnou opatrovníčkou O. O., bývajúcou v V., J. I. XXX, proti žalovanému X. W., bývajúcemu v V., J. I. XXX, zastúpenému JUDr. Zsoltom Hodosim, advokátom so sídlom v Dunajskej Strede, Veľkoblahovská 6750, o neplatnosť vydedenia, závetu a určenie, že nie sú dané dôvody vydedenia, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 4C/85/2004, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 10. apríla 2018 sp. zn. 26Co/38/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobkyniam 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom z 30. septembra 2016 č. k. 4C/85/2004-616 žalobu žalobkýň 1/ a 2/ (ďalej aj „žalobkyne“) zamietol. Na odôvodnenie uviedol, že neplatnosť závetu je podľa § 479 v spojení s § 40 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) len relatívnou neplatnosťou, ktorej sa žalobkyne mali dovolať v trojročnej premlčacej lehote počnúc od okamihu, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Žalobkyne boli s obsahom závetov po poručiťovi oboznámené notárkou na pojednávaní 27. januára 2004. Pritom boli upovedomené, že poručiťel zanechal závet zo 16. decembra 2002, v ktorom zároveň vydedil žalobkyňu 1/ a za dedičov ustanovil zvyšné deti - žalobkyňu 2/ a žalovaného. V novom závete z 3. novembra 2003 vydedil už obe žalobkyne a za jediného dediča ustanovil žalovaného. Žalobkyne sa mohli dovolať relatívnej neplatnosti oboch závetov do 28. januára 2007, čo neurobili. Preto treba oba závety považovať za platné právne úkony.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyní rozsudkom z 10. apríla 2018 sp. zn. 26Co/38/2017 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie čiastočne zmenil tak, že závetu a vydedenia poručiteľa zo 16. decembra 2002 a 3. novembra 2003 určil za neplatné. Vo zvyšnej časti prvostupňový rozsudok potvrdil a žalobkyniam priznal nárok na náhradu 1/3 trov konania. Zároveň priznal svedkovi Y. nárok na svedočné.

2.1. Odvolací súd na prejednanie veci nariadil odvolacie pojednávanie [§ 385 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], pretože považoval za potrebné opakovať dokazovanie. Na pojednávaní žalobkyne zotrvali na svojich doterajších názoroch, okrem iného uviedli, že svedkovia závetu boli blízkymi osobami. Žalovaný zotrval na stanovisku, že závetu sú formálne a materiálne platné. Kvalifikovaná žaloba o neplatnosť závetov bola podaná až v roku 2013, kedy právo domáhať sa tejto neplatnosti bolo premŕčané. Na pojednávaní odvolací súd tiež zopakoval dokazovanie výsluchom svedkov G. W. a O. Y., ako aj listinami založenými v spise Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10D/679/2003.

2.2. Následne odvolací súd skonštatoval ním zistený skutkový stav veci (body 7.1. až 8.3. jeho odôvodnenia). Rozporujúc nosné dôvody prvostupňového súdu (bod 11 tamtiež) odvolací súd uviedol, že „[s]úd prvej inštancie ... počas celého konania celkom prehliadol jeden zo základných dôvodov neplatnosti uplatnených žalobkyniami ešte v ich pôvodnej žalobe, a to, že pri spísaní oboch závetov a listín o vydedení účinkovali ako svedkovia osoby blízke žalovanému (správne malo byť deti žalovaného, pozn.). Práve formálnym náležitostiam oboch listín sa mal súd prvej inštancie venovať najskôr“.

2.3. V tejto súvislosti odvolací súd akcentoval obsah ustanovenia § 476f OZ, v zmysle ktorého zákonný dedič ani jemu blízka osoba nemôže pôsobiť ako svedok závetu. Pod pojmom zákonného dediča treba rozumieť dedičov uvedených v § 473 až 475a OZ, a to všetkých dedičov prichádzajúcich do úvahy v jednotlivých dedičských skupinách bez ohľadu na stav týchto skupín v čase spísania závetu. Zákonnými dedičmi v prvej dedičskej skupine sú teda aj deti a ďalší potomkovia dieťaťa poručiteľa, ktorý by nastúpili na jeho miesto, ak by niektoré dieťa nededilo (§ 473 ods. 2 OZ). Dôvodom takéhoto rozširujúceho výkladu je účel svedka pri prejave poslednej vôle. Úlohou svedka je výlučne dosvedčiť, že k určitému prejavu vôle poručiteľa došlo a tento prejav je obsiahnutý práve v tej listine, ktorú svedok podpísal. Cieľom tejto úpravy je vylúčiť všetky možné rušivé vplyvy, ktoré by mohli vplývať na vôľu poručiteľa, a zabezpečiť, aby prejav obsiahnutý v listine presne zodpovedal tomu, čo poručiteľ chcel prejaviť. Podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 476f OZ za nespôsobilého svedka závetu vyhlasuje každého zákonného dediča bez ohľadu na jeho pomer k iným dedičom alebo k poručiteľovi.

2.4. Citovaný § 476f OZ vylučuje z pôsobenia ako svedka okrem iného osoby blízke zákonnému dedičovi. Blízkou osobou sa v zmysle § 116 OZ rozumie príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel. Iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Blízkymi osobami nie sú teda len príbuzní, ale aj osoby vo faktickom pomere, napr. druh a družka, osoby žijúce v spoločnej domácnosti. Podstatné je, aby ujmu spôsobenú jednej z nich tá druhá dôvodne pociťovala ako ujmu vlastnú. Ide teda o skúmanie jednak subjektívneho pocitu, jednak objektivizujúceho prvku dôvodnosti. Podľa odvolacieho súdu však v zásade treba vychádzať z toho, že osoby žijúce v dlhodobejšom partnerskom vzťahu sú si navzájom blízke. Medzi nimi sa totiž rozvíja puto, ktorého obsahom je vzájomná náklonnosť a pomoc, takže ujma jedného z nich sa aj u druhého dôvodne prejavuje ako jeho ujma. Pri posudzovaní blízkosti osôb je síce potrebné vychádzať zo stavu, kedy došlo k posudzovanému konaniu (úkonu), nie čas vyhlásenia rozsudku (R 120/1956), avšak následné správanie týchto osôb po príslušnom úkone (napr. následný sobáš, dlhodobé spolužitie a pod.) môže byť podporným dôkazom ich blízkosti v čase urobenia úkonu.

2.5. Všetky vyššie uvedené náležitosti sa podľa názoru odvolacieho súdu v zmysle § 469a ods. 3 OZ rovnako vzťahujú aj na listinu o vydedení. Toto ustanovenie síce odkazuje len na § 476 OZ, z ktorého však vyplýva, že závet možno napísať vlastnou rukou alebo v inej forme za účasti svedkov. Ustanovenie § 476f OZ potom len bližšie rozvíja túto normu určením, kto nemôže pôsobiť ako svedok v zmysle § 476 ods. 1 OZ pri zriadení závetu. Preto sa ustanovenie § 476f OZ cez § 476 ods. 1 OZ vzťahuje aj na listinu o vydedení (§ 469a ods. 3 OZ), ktorú takisto možno zriadiť v písomnej forme za účasti svedkov, pričom svedkami ani tu nemôžu byť osoby uvedené v § 476f OZ. Okrem toho sa na listinu o vydedení vzťahuje ustanovenie § 480 OZ o tom, že závet (teda aj listina o vydedení) sa zrušuje neskorším platným závetom (listinou o vydedení).

2.6. V prerokúvanej veci je neskorší závet a vydedenie spísané do listiny, ktorá bola podľa datovania na nej podpísaná 3. novembra 2003. Táto listina obsahuje vlastnoručný podpis poručiteľa, vyhovuje teda v tomto smere § 476b OZ. To, že listina obsahuje prejav poslednej vôle poručiteľa, mali dosvedčiť dvaja svedkovia: G. S. (dnes W.) a O. Y., ktorí sa na závet aj podpísali ako svedkovia. G. W. však podľa zisteného skutkového stavu bola v danom čase dva roky priateľkou syna žalovaného, s ktorým sú v súčasnosti manželmi, teda osoba jemu blízka. Na tom nič nemení okolnosť, že v danom čase nebývali v spoločnej domácnosti, pretože spoločná domácnosť nie je podľa § 116 OZ pojmovým znakom blízkosti dvoch osôb. O. Y. bol v danom čase približne rok priateľom dcéry žalovaného, s ktorou dokonca aj bývali v spoločnej domácnosti, v dôsledku čoho bol blízkou osobou dcéry žalovaného. Syn a dcéra žalovaného sú pritom podľa § 473 ods. 2 OZ zákonnými dedičmi pre prípad, že by sa žalovaný ako syn poručiteľa nebol dožil poručiteľovej smrti. V dôsledku toho pri spísaní listiny z 3. novembra 2003 v rozpore s § 476f OZ pôsobili ako svedkovia osoby blízke zákonným dedičom poručiteľa. Pretože tieto osoby boli jedinými svedkami tejto listiny, treba ju považovať za spísanú v neprítomnosti zákonom dovolených svedkov, a teda nevyhotovenú vo forme, ktorú predpisuje zákon (§ 476 ods. 1, § 469a ods. 3 OZ). Listina nevyhotovená v zákonom predpísanej forme je podľa § 40 ods. 1 OZ neplatná, a to v celom rozsahu, ako už bolo vyššie odôvodnené.

2.7. Z podobných dôvodov považoval odvolací súd za neplatný aj skorší závet a vydedenie poručiteľa spísané do listiny zo 16. decembra 2002, ktorú listinu mali dosvedčiť dvaja svedkovia, medzi nimi aj G. S. (dnes W.), ktorá sa na závet aj podpísala ako svedok. G. W. však z už uvedených dôvodov bola v danom čase blízkou osobou syna žalovaného. O tom, že ju možno považovať za blízku osobu, svedčí to, že ju v danom čase (aspoň podľa obsahu listiny) poznal aj samotný poručiteľ a požiadal ju o túto úlohu. Z toho vyplýva, že syn žalovaného svedkyňu už v danom čase musel predstaviť širšej rodine, medzi inými aj svojmu starému otcovi (poručiteľovi). To je ťažko predstaviteľné za stavu, že by vzťah s ňou nemal určitú hĺbku, teda že by už v danom čase nenaplnila definíciu blízkej osoby syna žalovaného. Syn žalovaného je však podľa už cit. § 473 ods. 2 OZ zákonným dedičom pre prípad, že by sa žalovaný ako syn poručiteľa nebol dožil poručiteľovej smrti. V dôsledku toho pri spísaní listiny zo 16. decembra 2002 v rozpore s § 476f OZ pôsobila ako jeden zo svedkov osoba blízka zákonnému dedičovi poručiteľa. Pretože táto osoba bola jedným z dvoch svedkov tejto listiny, treba ju považovať za spísanú v neprítomnosti zákonom vyžadovaného počtu dovolených svedkov, a teda nevyhotovenú vo forme, ktorú predpisuje zákon (§ 476 ods. 1 v spojení s § 476b a aj v spojení s § 469a ods. 3 Obč. zák.). Listina nevyhotovená v zákonom predpísanej forme (za účasti potrebného počtu prípustných svedkov) je podľa § 40 ods. 1 Obč. zák. neplatná, a to v celom rozsahu, ako už bolo vyššie odôvodnené.

2.8. Na základe uvedeného odvolací súd uzavrel, že tak závet a vydedenie spísané v listine z 3. novembra 2003, ako aj závet a vydedenie spísané v listine zo 16. decembra 2002 neboli vyhotovené v zákonom predpísanej forme, v dôsledku čoho sú neplatné podľa § 40 ods. 1 OZ. Na takomto určení majú žalobkyne aj naliehavý právny záujem, pretože toto určenie im v prebiehajúcom konaní o dedičstve sp. zn. 10D/679/2003 zaručuje postavenie plnoprávných zákonných dedičiek podľa § 473 OZ. Súd prvej inštancie teda rozhodol nesprávne, keď žalobu žalobkyní v tejto časti zamietol. Odvolací súd tak tento vecne nesprávny rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a žalobe v tejto časti vyhovel (výrok I).

2.9. Naproti tomu však správne rozhodol súd prvej inštancie, ak zamietol žalobu v časti o určení, že dôvody vydedenia nie sú dané. Ako už bolo uvedené vyššie, takáto žaloba nemohla mať úspech podľa § 175k ods. 2 OSP, pretože žalobkyne neboli odkázané na podanie takejto žaloby. Žaloba o určení, že dôvody vydedenia nie sú dané, nie je ani žalobou o určení, či tu právo je alebo nie je, pretože prípadným vyhovujúcim rozsudkom by sa nekonštatovala existencia alebo neexistencia akéhokoľvek práva. Vo výroku vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie tak odvolací súd podľa § 387 CSP potvrdil (výrok II).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), a to podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Žalovaný žiadal, aby najvyšší súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie v jeho zmeňujúcej časti a v časti o trovách konania aby mu vec vrátil na ďalšie konanie. Po opísaní nosných dôvodov, ktoré viedli odvolací súd k zmene rozsudku prvostupňového súdu a určeniu, že závety a vydedenia poručiteľa zo 16. decembra 2002 a 3. novembra 2003 sú neplatné, žalovaný nesúhlasil s odvolacím súdom použitým rozširujúcim výkladom ustanovenia § 476f OZ. Z obsahu

dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) v konfrontácii s právnou otázkou, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie, bola relevantnou právnou otázkou, či za zákonného dediča v zmysle § 476f OZ možno považovať iba do úvahy prichádzajúceho zákonného dediča v čase spisania závetu [v okolnostiach danej veci (iba) žalobkyne a žalovaného ako deti poručiteľa podľa § 473 ods. 1 OZ (tento názor zastával dovolaateľ)] alebo aj ďalších potenciálnych dedičov, ak by nededili deti poručiteľa, ktorí boli tiež zákonnými dedičmi [syn a dcéra žalovaného - od ktorých sa odvíjajú svedkovia závetu ako ich blízke osoby podľa § 473 ods. 2 OZ (tento názor zastával odvolací súd)].

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolaací súd“) ako súd dovolaací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné, nie však dôvodné.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

6. Žalovaný v dovolaní uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

7. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

8. V danom prípade žalovaný v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom zadefinoval relevantnú právnú otázku (viď bod 3), ktorá nebola dosiaľ dovolačím súdom vyriešená. Prípustnosť jeho dovolania preto vyplýva z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

9. Na základe zisteného skutkového stavu, ktorý nie je predmetom dovolacieho prieskumu (§ 440 a § 442 CSP) odvolací súd ustálil, že obe žalobkyne a žalovaný sú vlastnými deťmi poručiteľa B. W., nar. X. U. XXXX. Žalovaný má syna X. W. ml. a dcéru H. W. (nesporné skutočnosti). X. W. ml. sa približne v roku 2001 zoznámil so svedkyňou G. S., s ktorou začali spolu chodiť a ktorá sa postupne zoznámila aj s celou rodinou vrátane poručiteľa B. W.. Najmenej do roku 2003 však svedkyňa bývala u svojich rodičov v inej obci než poručiteľ. X. W. ml. a G. S. približne od r. 2006 aj bývali v spoločnej domácnosti v nájomnom byte a v súčasnosti s ú manželmi (výpoveď svedkyne G. W.). H. W. sa približne v roku 2001 až 2002 zoznámila so svedkom O. Y., s ktorým prakticky ihneď začali spoločne bývať ako druh a družka a bývali spolu približne 12 rokov.

9.1. Svedkyňa G. W. (S.) v decembri 2002 vlastnoručne podpísala listinu označenú ako „Závet vyhotovená... dňa 16.12.2002“ (v spise 10D/679/2003), ktorá bola spísaná písacím strojom v advokátskej kancelárii JUDr. Mariána Zányiho podľa pokynov poručiteľa a ktorú poručiteľ vlastnoručne podpísal.

9.2. Pred novembrom 2003 poručiteľ B. W. voči svedkyňi W. (S.) a svedkovi Y. prejavil svoj úmysel spísať (ďalší) závet, ktorým by vydedil obidve dcéry a za jediného dediča by ustanovil svojho syna. Obaja svedkovia súhlasili s tým, že budú účinkovať ako svedkovia závetu. Preto sa spoločne s poručiteľom dostavili 3. novembra 2003 k advokátovi JUDr. Zányimu, u ktorého poručiteľ spolu s

oboma svedkami vlastnoručne podpísali listinu spísanú písacím strojom označenú ako „Závet spísaná... dňa 3.11.2003" (v spise 10D/679/2003).

9.3. Príbuzenské vzťahy medzi poručiteľom, svedkami a stranami v konaní neboli sporné a neboli ani predmetom dovolacieho prieskumu (§ 442 CSP). Podobne nesporné boli po formálnej stránke listiny obsahujúce závet a vydedenie, ako aj obsah spisu súdu prvej inštancie sp. zn. 10D/679/2003.

10. Podľa § 476 ods. 1 OZ možno závet napísať buď vlastnou rukou poručiteľa alebo v inej písomnej forme. Tieto náležitosti sa podľa § 469a ods. 3 OZ týkajú aj listiny o vydedení. Závet a vydedenie z 3. novembra 2003 sú napísané nie vlastnou rukou poručiteľa. Ide teda o tzv. alografný závet, na ktorý sa vzťahuje § 476b OZ, podľa ktorého závet nenapísaný vlastnou rukou musí poručiteľ vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať. Pokiaľ ide o svedkov, môžu nimi byť osoby, ktoré sú spôsobilé na právne úkony. Nemôžu nimi však byť osoby, ktoré nepoznajú jazyk, v ktorom sa prejav vôle robí (§ 476e OZ). Naproti tomu nie je nevyhnutné, aby svedok ovládal jazyk, v ktorom je spisovaná listina; podstatné je, aby ovládal jazyk, v ktorom poručiteľ prejavil, že ide o prejav jeho poslednej vôle (pozri napr. 5Cdo/177/2007). Podľa § 476f OZ závetom povolaný, ani zákonný dedič a osoby im blízke nemôžu pri vyhotovovaní závetu pôsobiť ako úradné osoby, svedkovia, pisatelia, tlmočníci alebo predčitelia.

11. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu pod pojmom zákonného dediča, v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 476f OZ, treba v okolnostiach posudzovanej veci rozumieť nielen poručiteľove deti [žalobkyne a žalovaného (§ 473 ods. 1 OZ)], ale aj ďalších zákonných dedičov uvedených v prvej dedičskej skupine [deti žalovaného (§ 473 ods. 2 OZ)], a to bez ohľadu na stav týchto skupín v čase spísania závetu. Odvolací súd síce okruh zákonných dedičov, prichádzajúcich do úvahy podľa § 476f OZ formuloval širšie (pozri bod 2.3.), avšak v medziach dovolacieho prieskumu boli v hre (iba) zákonní dedičia podľa § 473 ods. 1 a 2 OZ. Odvolací súd v tomto ohľade ingeroval predovšetkým účel svedka pri prejave poslednej vôle. Úlohou svedka je výlučne dosvedčiť, že k určitému prejavu vôle poručiteľa došlo a tento prejav je obsiahnutý práve v tej listine, ktorú svedok podpísal. Cieľom tejto úpravy je vylúčiť všetky možné rušivé vplyvy, ktoré by mohli vplývať na vôľu poručiteľa, a zabezpečiť, aby prejav obsiahnutý v listine presne zodpovedal tomu, čo poručiteľ chcel prejaviť. Cieľom je teda vylúčiť tak pôsobenie závetných dedičov, ktorí by eventuálne mohli mať záujem dosvedčiť, že prejavom vôle poručiteľa je listina, o ktorej to tento neprejavil, ale aj pôsobenie zákonných dedičov, ktorí by eventuálne mohli mať rovnaký záujem, teda dosvedčiť, že závetom poručiteľa nie je listina, o ktorej to on prejavil, ale prípadne iná listina, ktorá mu bola podstrčená na podpis a ktorá je neplatná. Zákon však nepredpokladá konkrétne skúmanie rozporu záujmov závetného alebo zákonného dediča. Nie je dokonca ani podstatné, aký má táto osoba vzťah ku konkrétnym ostatným dedičom alebo k samotnému poručiteľovi.

11.1. Dovolací súd na potvrdenie správnosti právnych úvah odvolacieho súdu uvádza, že výkladom ustanovenia § 476f OZ de lege lata ani nemožno dospieť k názoru, že tam uvedený zákonný dedič by mal byť (iba) zákonný dedič podľa § 473 ods. 1 OZ a nie aj podľa § 473 ods. 2 OZ resp. že by okruh zákonných dedičov a osôb im blízkych - ako negatívnej podmienky pre výkon funkcie svedka - bol limitovaný stavom v čase spísania závetu; toto z citovaného zákonného ustanovenia § 476f OZ ani iných ustanovení zákona nevyplýva.

11.2. Dovolací súd záverom dodáva, že z hľadiska objektívneho nemožno vylúčiť, že svedkovia závetu - osoby blízke synovi či dcére jediného závetného dediča, pri súčasnom vydedení, teda dedičskom anulovaní súrodencov závetného dediča, budú osobami predpojatými, t. j. osobami, ktoré majú alebo by mohli mať osobný záujem na veci. Relevantné slovenské právne autority bližšie uvádzajú, že „osobný záujem môže spočívať najmä v tom, aby závet obsahoval (neobsahoval) nejaké ustanovenie, prípadne, aby bol neplatný" (Števček a kolektív, Občiansky zákonník II, § 451 - 880, nakladateľstvo C.H.Beck, 2015, str. 1671). Ako správne uvádza aj žalovaný v samotnom dovolaní, k podobným právnym záverom dospeli aj ďalšie slovenské právne autority, keď uviedli, že „[h]oci zákon expressis verbis nevymenúva osoby, ktoré nastupujú ako dedičia vtedy, ak nededí zákonný dedič (potomok), máme za to, že aj osoby, ktoré majú dediť podľa zákonnej postupnosti je treba považovať za vylúčené z pôsobenia pri vyhotovení závetu." [Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax (komentár), Judikatúra NS SR, NS ČR, ESD,

ESLP, II. (§ 136 - § 587), vydavateľstvo EUROUNION, rok 2015, str. 2086].

12. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jeho nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

13. V dovolacom konaní nemal dovolateľ úspech. Dovolací súd nepriznal procesne úspešným žalobkyniam náhradu trov dovolacieho konania, keďže im podľa obsahu spisu žiadne nevznikli (R 72/2018).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.